

§ 1. Мамедова Мам
 а. н. б. м. бакалавр класс
 КРДК-и № 55 беренесине
 бадрн ачмаара
 керези: аз арзын

§ 2. Мамедова Эльмира - № 16 М. Турпубоев
 а. н. б. м. бакалавр класс
 КРДК-и № 55 беренесине
 бадрн ачмаара

Ма: Шой Шоймбетов

Бұйрық № 109
 № 16 М. Турпубоев атындағы м. б. б. м.
 Мамедов атындағы 109 2022

§ 1. Аманжол Сапар - № 16 М. Турпубоев
 атындағы м. б. б. м. бакалавр класс
 КРДК-и № 55 беренесине
 бадрн ачмаара
 керези: аз арзын

§ 2. Меруизова Бермет - № 16 М. Турпубоев
 а. н. б. м. бакалавр класс
 КРДК-и № 55 беренесине
 бадрн ачмаара
 керези: аз арзын

§ 3. Доржпай С. Айтбай - № 16 М. Турпубоев
 а. н. б. м. бакалавр класс
 КРДК-и № 55 беренесине
 бадрн ачмаара
 керези: аз арзын

§2. Дингузуба Ибраһим - №16 №1 Тугыздөкөт а. и. д. д. август 2. 09. 2022 м. КРДК менен №82 беренесине кабыл алынган мендиги: өз арызы

§3. Садирова Тугыздөкөт - №16 №1 Тугыздөкөт а. и. д. д. август 2. 09. 2022 м. КРДК менен №82 беренесине кабыл алынган мендиги: өз арызы

§4. Ибраһимов Ибраһим - №16 №1 Тугыздөкөт а. и. д. д. август 2. 09. 2022 м. КРДК менен №82 беренесине кабыл алынган мендиги: өз арызы

§5. Теммергалев Тугыздөкөт - №16 №1 Тугыздөкөт а. и. д. д. август 2. 09. 2022 м. КРДК менен №82 беренесине кабыл алынган мендиги: өз арызы

§6. Мамгузуба Ибраһим - №16 №1 Тугыздөкөт а. и. д. д. август 2. 09. 2022 м. КРДК менен №82 беренесине кабыл алынган мендиги: өз арызы

§7. Ибраһимов Ибраһим - №16 №1 Тугыздөкөт а. и. д. д. август 2. 09. 2022 м. КРДК менен №82 беренесине кабыл алынган мендиги: өз арызы

№109

№16 Тугыздөкөт Ибраһим а. и. д. д. август 3. 10. 2022. Мендиги: өз арызы

§1. Мамгузуба Ибраһим - №16 №1 Тугыздөкөт а. и. д. д. август 3. 10. 2022 м. КРДК менен №82 беренесине кабыл алынган мендиги: өз арызы

мендиги: өз арызы

§2. Дингузуба Ибраһим - №16 №1 Тугыздөкөт а. и. д. д. август 2. 09. 2022 м. КРДК менен №82 беренесине кабыл алынган мендиги: өз арызы

§3. Ибраһимов Ибраһим - №16 №1 Тугыздөкөт а. и. д. д. август 2. 09. 2022 м. КРДК менен №82 беренесине кабыл алынган мендиги: өз арызы

§4. Мамгузуба Ибраһим - №16 №1 Тугыздөкөт а. и. д. д. август 2. 09. 2022 м. КРДК менен №82 беренесине кабыл алынган мендиги: өз арызы

§5. Ибраһимов Ибраһим - №16 №1 Тугыздөкөт а. и. д. д. август 2. 09. 2022 м. КРДК менен №82 беренесине кабыл алынган мендиги: өз арызы

№1

№2

№3

№4

№5

№6

№7

14 Зарипова Нуржана - №16 № Түрпүбеков
а. м. б. б. сарыбадам аймактык маанидеги
Кыргыз Республикасынын 1.09.2022 - ж. КР ЖКнын №55 беренесинен
кеңештирилген маанидеги каражаттын

15 Садырбекова Анаркан - №16 № Түрпүбеков
а. м. б. б. сарыбадам аймактык маанидеги
Кыргыз Республикасынын 1.09.2022 - ж. КР ЖКнын №55 беренесинен
кеңештирилген маанидеги каражаттын

16 Токтоналиева Манжол - №16 № Түрпүбеков
а. м. б. б. сарыбадам аймактык маанидеги
Кыргыз Республикасынын 1.09.2022 - ж. КР ЖКнын №55 беренесинен
кеңештирилген маанидеги каражаттын

17 Мамыраева Роза - №16 № Түрпүбеков
а. м. б. б. сарыбадам аймактык маанидеги
Кыргыз Республикасынын 1.09.2022 - ж. КР ЖКнын №55 беренесинен
кеңештирилген маанидеги каражаттын

Исх. №16 № Түрпүбеков

Дублук №108

№16 № Түрпүбеков а. м. б. б. мекебери
Мамыраева Роза 2.09.2022

18 Аманбаева Айнура - №16 № Түрпүбеков а. м. б. б. мекебери
Кыргыз Республикасынын 1.09.2022 - ж. КР ЖКнын №55 беренесинен
кеңештирилген маанидеги каражаттын

Бектемин
Мектеп директору:
Абдыкулова Ж.А.

Этика комиссиясынын планы

2021-2022-окуу жылы

№16 Ж.Турусбеков атындагы жалпы билим

берүүчү орто мектеби

**№16 Ж.Турусбеков атындагы жалпы билим берүүчү мектебинин
2021-2022-окуу жылына карата иш планы.**

№	Иш чаралар	Өтүү мөөнөтү	Жоопкерчиликтүү
1	Жаш мугалимдер менен педагогикалык аңгемелешүү	Жыл бою	Амадалиева Р Максүтова З
2	Мыйзамга ылайык укуктарды жана милдеттерди сактоо	Жыл бою	Амадалиева Р
3	Педагогикалык купуялукту сактоо (педагог боюнча ар кандай маалыматтарды таратууга тыюу салынат)	Жыл бою	Максүтова З
4	Мектеп ичиндеги буйруктарды так аткаруу -коллективдин ичинде тартипти сактоо -айтылган сынды туура кабыл алуу	Жыл бою	Амадалиева Р
5	Окуу процессиндеги жетишүүлөрдүн жыйынтыгын чыгаруу	Жыл бою	Максүтова З
6	Педагогдордун кызматтык милдеттери менен өз учурунда тааныштыруу мөөнөтүн көзөмөлдөө	Жыл бою	Амадалиева Р
7	Администрация менен бирдикте мугалимдер жамааты менен иш альп барууну улантуу	Жыл бою	Максүтова З
8	Коллективдеги пикир келишпестикти чечүү	Жыл бою	Амадалиева Р
9	Этикалык нормаларды бекемдөө жана жайылтуу	Жыл бою	Максүтова З
10	Мектепте педагогикалык жана тех.кызматкерлердин кызматтык-этикалык стандартын окуп үйрөнүү	Жыл бою	Амадалиева Р
11	Кийинки жылдын планын түзүү	Жыл бою	Максүтова З
12	Этика боюнча башка билим берүү мекемелеринин тажырыйбалары менен таанышуу	Жыл бою	Амадалиева Р

Иш план түзгөн: Амадалиева Р

ЭМГЕКТИ КОРГОО ТАЛАПТАРЫНА ОКУТУУГА ЖАНА АТТЕСТАЦИЯЛООГО
КАРАТА СУРОО ЖАНА ЖООПТОР.

Билим берүү тармактардагы жетекчилер, Эмгекти коргоо боюнча адистер жана инженерлер үчүн усулдук колдонмо (справочный материалдар).

Макулдашылды:

КПФ нын техникалык эмгек инспекциясынын башчысы Тыныбеков Д. К., КПФнын техникалык эмгек инспекторлору:

Казакбаев Ж. Ш.
Бектенова А. А.
Абдыкалыков Б. И.

Иштеп чыккан:

КРнын билим жана илим кызматкерлер профсоюзунун эмгекти коргоо боюнча башкы техникалык инспектору Ибраимов Токторалы Шамкеевич.

1-тема: Эмгекти коргоонун укуктук негиздери.

1-сууро: Эмгекти коргоо деген эмне?

Жооп: Эмгекти коргоо-эмгектенүү процессинде кызматкерлердин өмүрүн жана денсоолугун сактоонун тутуму, ал укуктук, социалдык-экономикалык, уюштуруу-техникалык, санитардык-гигиеналык, дарылоо-профилактикалык, калыбына келтирүүчү ж.б. чараларды камтыйт.

2-сууро: Техникалык коопсуздук деген эмне?

Жооп: Кызматкерлерге эмгектин оьтойлуу жана коопсуз шарттарын түзүү тутуму.

3-сууро: Кызматкерлерди санитардык-тиричилик жана медициналык жактан тейлөө деген эмне?

Жооп: Иш берүүчү: таза суу менен камсыз кылууга жана кызматкерлердин тамактануусун уюштурууга; уюмда (тармакта) санитардык-тиричилик жайларын жабдууга: гардеробдорду, дааратканаларды, жуучу, тамактануу, эс алуу, аялдардын (кыздардын) өздүк гигиенасы үчүн жайларды, кырсык болуп же ооруп калган учурларда алгачкы медициналык жардам көрсөтүү ж. б. милдеттүү.

4-сууро: Жумуш күнүнүн (кезметтин) ичинде эс алуу убактысы?

Жооп: Кызматкерлерге күн сайын (кезметтеги) иштин учурунда эс алуу жана тамактануу үчүн узактыгы 30 минуттан кем эмес жана жалпысынан 1 сааттан ашык эмес тыныгуу берүүгө тийиш, ал жумуш убактысына киргизилбейт.

5-сууро: Акы төлөнүүчү ар жылдык негизги өргүүнүн узактыгы?

Жооп: Ар жылдык акы төлөнүүчү негизги өргүү кызматкерлерге 28 календардык күнгө берилет. Ал эми мугалимдерге узартылган негизги өргүү 56 календардык күнгө берилет.

6-сууро: Жумуш убактысынын (ченемдүү кыскартылганы кошо) узактыгы канча?

Жооп: Жумуш убактысынын ченеми узактыгы жумасына 40 сааттан ашпоого тийиш. Тараптардын макулдашуусу боюнча эмгек келишимдеринде жумуш убактысы 40 сааттан кем болушу мүмкүн.

14-суроо: Эмгекти коргоону окутуу жана эмгекти коргоо билүүлөрүн текшерүү кайсы кызматкерлер үчүн милдеттүү?

Жооп: Эмгекти коргоону окутуу жана эмгекти коргоо талаптарын билүүлөрүн текшерүү уюмдун бардык кызматкерлери жана ошондой эле жетекчилери үчүн милдеттүү (КРнын Өкмөтүнүн 2004-жылдын 5-апрелиндеги №225 токтому менен бекитилген жобо).

15-суроо: Жумуш орундарында эмгекти коргоонун талаптары боюнча ким нускама берет?

Жооп: Уюмдун иш бөлүмүнүн жетекчиси, техникалык инженер.

16-суроо: Эмгекти коргоо боюнча комиссиянын төрагасы кимдер болушу мүмкүн?

Жооп: Профсоюз комитетинин мүчөсү, кызматкер (иш берүүчүдөн башкалар).

17-суроо: Эмгекти коргоо боюнча нускаманы ким түзгөн?

Жооп: Иш берүүчү тарабынан профсоюз комитети менен макулдашып типтүү программа иштелип чыгат.

18-суроо: Кооптуу жумуш орундарда иштегендер үчүн кандай кайталанма нускама өтүлөт?

Жооп: Үч айда бир жолу, кайталанма нускама өтүлөт.

3-тема. Өндүрүштөгү бөөдө кырсыктарды жана кесиптик ооруга чалдыгууларды териштирүү.

19-суроо: Кызматкер эмгектик мертинүүгө чалдыкса, анын иликтенишине Н-1 формасындагы актынын туура убактысында толтурулушуна ким жооптуу?

Жооп: Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнүн 2001-жылдын 27-февралындагы №64 токтому менен бекитилген «Өндүрүштүк бөөдө кырсыктарды иликтөө жана эсепке алуу жөнүндө» жобонун II бөлүмүнүн 15-пунктунун негизинде иш берүүчү жооптуу.

20-суроо: Жеңил кокустуктун өндүрүш менен байланышы жоктугу жөнүндө комиссиянын тыянагына жабырлануучу макул болбосо кандай болот?

Жооп: Борбордук комитеттин эмгекти коргоо боюнча башкы техникалык инспекторуна кайрылат (КРнын Эмгек кодексинин 223-беренеси).

21-суроо: Башка бир объектиде сапарда жүрүп мертинүүгө чалдыкса териштирүү жүргүзүлөбү?

Жооп: Териштирилет, эгер эмгектик тапшырманы аткарууда мертинүүгө чалдыкса.

22-суроо: Кызматкер жумуш күнүндө түштөнүү маалында кыймылда жүрүп мертинүүгө чалдыкса териштирилеби?

Жооп: Териштирилет, эгер эмгекке байланыштуу кыймылда болсо (КРнын Өкмөтүнүн 2001-жылдын 27-февралындагы №64 токтому менен бекитилген жобонун 3п(а) негизинде).

23-суроо: Эмгектик мертинүү боюнча атайын териштирүү комиссиясынын төрагасы ким болот?

Жооп: КРнын Өкмөтүнүн 2001-жылдын 27-февралындагы №64 токтому менен бекитилген «Өндүрүштүк бөөдө-кырсыктарды иликтөө жана эсепке алуу жөнүндө» жобонун II бөлүмүнүн 25 пунктунун негизинде БКтин эмгекти коргоо боюнча башкы техникалык инспектору төрага болот.

24-суроо: Кандай жагдайда кызматкер эмгектик мертинүүгө чалдыкканда, өндүрүштүк мертинүү деп эсептелбейт?
Жооп: Мындай жагдайда териштирилет. Бирок эмгектик мертинүү деп эсептелбейт, эгер:

- кызматкер мас абалында болсо;
- баъгилик жана уулуу препараттарды колдонгон болсо;
- өз кызыкчылыгы үчүн уюмга тиешелүү автоунааны, ишке колдонулуучу шаймандарды иш берүүчүнүн уруксатысыз колдонсо ж.б.

25-суроо: Эмгектик иш менен байланышпаган кандай мертинүүлөр эмгекке байланыштуу деп эсептелинет?

Жооп: Адамдын өмүрүн сактоо боюнча жарандык парзын аткарууда, мамлекеттик, жамааттык жана башка менчикти коргоо учурунда, ошондой эле эмгектик иш менен байланышпаган укук тартибин коргоо учурунда жана өрттөгү аракеттердин жана жаратылыш кырсыктары учурунда донордук функцияларды аткарууга байланыштуу эмгекке жарамдуулугун жоготуу иш менен байланышкан кырсыктын кесепетинен эмгекке жарамдуулугун жоготууга теңдештирилет.

26-суроо: Кандай кокустук мертинүүлөр учурлары атайын териштирүүгө жатат жана аны ким жетектейт?

Жооп: Атайын териштирүүгө төмөнкүлөр кирет:

- жеңил же ооруна карабай, группалык мертинүүлөр;
- оор жаракат алган мертинүүлөр;
- каза болууга дуушарланган мертинүүлөр.

Мертинүүгө чалдыккан жарандар профсоюз уюмунун мүчөлөрү болсо, атайын териштирүүнү БКтин башкы техникалык эмгек нускоочусу жетектейт.

27-суроо: Кокусунан болгон мертинүү группалык, оор жана каза болуу менен коштолсо, кандай, билдирүү жасалат?

Жооп: Мертинүү группалык, оор жана каза болуу менен коштолсо, иш берүүчү тезинен телефон (факс) же атайын тиркемедеги форма менен телефонограмма төмөндөгүдөй жогорку дистанцияларга билдирүү жолдойт:

- уюмдун баш ийүүчү жогорку органына;
- областтык (Бишкек ш.) мамлекеттик эмгек инспекциясына;
- жергиликтүү прокуратурага;
- аймактык профсоюз комитетине;
- БКтин эмгек инспекциясына.

28-суроо: Атайын териштирүүнүн материалдары кайсы жактарга жиберилет (жолдонулат)?

Жооп: Атайын териштирүүнүн техникалык актысы, Н-1 формасынын актысы жана териштирүүнүн материалдары иш берүүчүгө жүктөлүп, комиссиянын төрагасы териштирүү бүткөндөн кийин комиссиянын төрагасы 5 күндүн ичинде материалдарды төмөндөгүдөй жолдойт:

- окуя болгон аймактык прокуратурага;
- областтык (Бишкек ш.) мамлекеттик эмгек инспекциясына;
- КРнын мамлекеттик эмгек инспекциясына;
- атайын териштирүүнүн актысы менен Н-1 формасынын актысынын копиясын уюм баш ийүүчү жогорку органга;
- аймактык (областтык) профсоюз комитетине;
- БКтин эмгек инспекциясына;

- атайын териштирүүнүн актысы менен Н-1 формасындагы актынын копиясынын мертинген адамга же каза болгондун үй-бүлө мүчөсүнө.

4-тема. Эмгектик мертинүүгө байланыштуу зыянын ордун толтуруу.

29-суроо: Оор эмгектик мертинүүдөгү ден-соолугуна келтирилген зыянын ордун толтуруу өлчөмү кимдер тарабынан аныкталат?

Жооп: Оор эмгектик мертинүүнүн кесепетинен кесиптик эмгекке жарамдуулугун жоготуу даражасы, майыптык тобу жабырлануучу күбөлөндүрүүнүн натыйжалары боюнча медициналык-социалдык эксперттик комиссия (МСЭК) тарабынан аныкталат.

30-суроо: Зыянын ордун толтуруунун өлчөмү эсептеле турган эмгек акынын курамы.

Жооп: Зыянын ордун толтуруунун өлчөмү эсептеле турган эмгек акынын жоготулган курамына эмгегине акы төлөөнүн бардык түрлөрү кирет. Эмгек акылардын бардык түрлөрү салыктарды жана башка милдеттүү төлөмдөрдү кармаганга чейин эсептелген суммаларда эсепке алынат. Эмгекке жарамсыздыгы боюнча алуучу пособие орточо эмгек акы эмгектик мертинүүдөн мурунку жумушунун акыркы 12 айы үчүн аныкталат.

31-суроо: Жабырлануучуга бир жолку берилүүчү жөлөкпулдардын түрлөрү кайсылар?

Жооп: Бир жолку берилүүчү жөлөкпулдун өлчөмү жамааттык келишимде аныкталат да, эмгекке жарамдуулукту жоготуунун жана майыптуулукту эсепке алуу менен төмөндөгү өлчөмдөрдө дайындалат (төлөнөт):

III топто майып болгондо жапа чеккен адамдын орточо жылдык үч эмгек акысы өлчөмүндө;

II топто майып болгондо жапа чеккен адамдын орточо жылдык беш эмгек акысы өлчөмүндө;

I топто майып болгондо жапа чеккен адамдын орточо жылдык он эмгек акысы өлчөмүндө;

Жабырлануучунун (багар-көрөөрүнүн) каза болгон учурда зыянын ордун толтурууга укугу бар адамдарга иш берүүчү жабырлануучунун жыйырма орточо жылдык эмгек акысынын өлчөмүндө бир жолку жөлөкпул төлөнөт.

32-суроо: Кандай кырдаалда аралаш жоопкерчилик колдонулат?

Жооп: Эгерде жабырлануучунун одоно этиятсыздыгы зыянын келип чыгышына түрткү болсо, анда ордун толтуруу өлчөмү жабырлануучунун күнөөсүнүн даражасына жараша азайтылат. Башкача айтканда, эгер жабырлануучу КРнын Эмгек кодексинин 212-беренесине ылайык өз милдеттерин аткарбаса аралаш жоопкерчилик колдонулат.

33-суроо: Кесиптик оорудан улам убактылуу эмгекке жарамсыздык келип чыкса, жөлөкпул кандай төлөнөт?

Жооп: Кесиптик ооруну саламаттык сактоо адистери жана МСЭК аныктайт. Кесиптик оорудан улам убактылуу эмгекке жарамсыздык келип чыккан учурда жөлөкпул кесиптик оору учурун тергөө жөнүндө Н-1 формасындагы актысы бар болгон учурда дайындалат. Убактылуу эмгекке жарамсыздык боюнча жөлөкпулдарды дайындоо учурунда кесиптик оорулар деп «Кесиптик оорулардын тизмесин бекитүү жөнүндө» КРнын Өкмөтүнүн 2011-жылдын 16-майындагы №225 токтому менен бекитилген кесиптик оорулардын тизмесинде көрсөтүлгөн оорулар саналат.

34-суроо: Эмгектик мертинүүгө чалдыккан учурда канчалык убакытка чейин эмгекке жарамсыздыгы боюнча жөлөкпүл төлөнөт?

Жооп: Жөлөкпүл дайындоого негиз болуп белгиленген тартипте саламаттык сактоо уюмдары тарабынан берилген эмгекке жарамсыздыгы баракчасы саналат. Убактылуу эмгекке жарамсыздыгы боюнча жөлөкпүл ооруканада же мертингенде берилет. Эмгекке жарамсыздыгын жоготкон бүткүл мезгилдин ичинде Медициналык Экспертизалоо Комиссиясы (МСЭК) майыптуулукту белгилегенге чейин.

Убактылуу Эмгекке жарамсыздык пайда болгон күндөн тартып төрт ай өткөндөн кийин (120 күн) же үзгүлтүк менен беш айдан ашпаган (150 күн) убакытка жалпы жонунан акыркы он эки айдын ичинде узакка ооруган адамдар көрсөтүүлөр бар болгон учурда МСЭКке күбөлөндүрүүгө жөнөтүлөт.

35-суроо: Кокусунан болуучу эмгектик мертинүүгө чалдыгууда жабырлануучу тарткан зыянын ордун толтуруунун түрлөрү кайсылар?

Жооп: КРнын Эмгек кодексинин 231-беренисинин негизинде төмөнкүлөрдөн турат:

1. Жоготулган эмгек акынын (же анын тийиштүү бөлүгүнүн) ордун толтурууга төлөө. Мында медициналык-социалдык эксперттик комиссиянын (МСЭК) чечимине ылайык аныкталат.
2. Кошумча чыгымдарды компенсациялоо (дары-дармек сатып алууга, кошумча тамактанууга жана санаториялык, курорттук дарыланууга ж.б.)
3. КРнын Эмгек кодексинин 247 жана 252 беренелеринин негизинде бир жолку жөлөкпүлдү төлөө.
4. Моралдык зыянын ордун толтуруу.
5. Сөөк коюуга кеткен чыгымдардын ордун толтуруу (КРнын Өкмөтүнүн 2011-жылдын 11-ноябрындагы №727 токтому менен бекитилген Расымдык (сөөк коюу боюнча) жөлөкпүлдү төлөө тууралуу төлөө) жөнүндө **жобо**.

36-суроо: Зыянын ордун толтуруу суммасын төлөй баштоо мөөнөттөрү.

Жооп: Зыянын ордун толтуруу суммалары төмөнкү учурларда төлөнөт:

1. Жабырлануучуларга алар эмгектик мертинүүнүн кесепетинен эмгекке жарамдуулугун толук же жарым-жартылай жоготкон күндөн тартып;
2. Жабырлануучунун каза болгонуна байланыштуу зыянын ордун толтурууга укуктуу адамдарга жабырлануучу каза болгон күндөн тартып, бирок зыянын ордун толтуруу укугун алган күндөн эрте эмес. Мында арыз берилген күн зыянын ордун толтуруу үчүн кайрылган күн катары эсептелинет.

5-тема. Эмгектик гигиенасы

37-суроо: Адамдын организмине терс таасирин тийгизүүчү шуулдоолор кайсылар?

Жооп: Жогорку тондогу шуулдоолор (чуулдоолор, күүлдөөлөр).

38-суроо: Жумуш иштөөчү жайдын (бөлмөнүн) жабдылыш жарыгын төмөндөткөн факторлор тизмегине кайсылар кирет?

Жооп: Терезе-айнектердин, дубал беттеринин, шыптын (потолоктун), иштөөчү жарык жабдууларынын өз убагында ремонттон өтпөгөндүгү.

39-суроо: Аудиториялар, класс бөлмөлөр кандай температуралык режимде болуусу зарыл?

Жооп: Температурасы $+18^{\circ}\text{C}$ тан төмөн болбоосу.

40-суроо: Аптечка жумуш иштөөчү жайдын кайсы жерине жайгаштырылат?

7-тема: Электр коопсуздугу.

49-суроо: Белмөлөрдө кандай электр аспаптары (шаймандары) колдонулбайт?

Жооп: Стандарттуу эмес жасалма электр менен жылытуучу аспаптарды (суу кайнаткыч, тамак бышыргыч ж.б.) колдонууга болбойт.

50-суроо: Кандай электр приборлорду колдонууга жана өз алдынча оңдоп-түзөө иштерин жүргүзүүгө болбойт?

Жооп: Бузук электр сайгычтарды жана күйгүзгүчтөрдү колдонууга болбойт. Ошондой эле өз алдынча электр сайгычтарын жана күйгүзгүчтөрүн оңдоого жана которууга таптакыр тыюу салынат.

51-суроо: Электр тогу менен иштөөдө жана андан сактанууда колдонуучу буюмдар кайсылар?

Жооп: Электр тогун өткөрбөөчү кол каптар, атайын кодонуучу өтүктөр, ток өткөрбөөчү килем (палас), ток менен иштөөчү буюмдар (кычкач, отверкалар ж.б) жана токтук күч чыңалууну жерге сиңирүүчү.

52-суроо: Электр тогуна урунгандын кандай негизги түрлөрү бар?

Жооп: Электр тогунун соккусу, зыянга дуушарлоо жана күйүккө алдыруу.

53-суроо: Электр тогуна урунган учурда кандай биринчи жардам көрсөтүлөт?

Жооп: Жабырлануучуну электр тогунан ажыратуу, кысылган кийимдерден денесин бошотуу, жасалма демалдыруу жана дарыгерди чакыруу.

54-суроо: Кандай элементтеги жабдыктарга токту жерге сиңирүүчү өткөргүч колдонулат?

Жооп: Адамдын денесине тийүүчү ток өткөрүүчү темирлерди жана технологиялык каркас жабдыктары.

Эскертүү: Материалдардын жооптору жалпысынан КРнын Эмгек кодексине, КРнын Өкмөтүнүн 2001-жылдын 27-февралындагы №64 токтому менен бекитилген «Өндүрүштүк бөөдө-кырсыктарды иликтөө жана эсепке алуу жөнүндө» жобого, КРнын Өкмөтүнүн 2011-жылдын 11-ноябрындагы №727 токтому менен бекитилген жобого жана КРнын Өкмөтүнүн 2004-жылдын 5-апрелиндеги №225 токтому менен бекитилген жобого негизделген.

Жооп: Жалпыга көрүнүүчү оьтойлуу жерде.

--

41-суроо: Аптечканын ичин толуктап толтурууга ким жооптуу?

Жооп: Иш берүүчү.

--

42-суроо: Дененин бир жерин оорутуп (создуктуруп же көгөртүп) алса, кандай биринчи жардам берилет?

Жооп: Муздак ванночка же компресс.

--

43-суроо: Кокустуктан мертінүүдө вена кан тамырынан аккан канды кантип токтотот?

Жооп: жгут (өрүлгөн, эшилген нерсе) менен таып кан агууну токтотуп, тезинен врачка кайрылуу.

--

44-суроо: Кокустуктан кол-шыйрактардын сөөгү сынса, кандай биринчи жардам көрсөтүлөт?

Жооп:Сынган сөөккө шакшак коюп таып, тезинен медициналык пунктка жеткирүү (же тез жардамды чакыртуу) керек.

6-тема. Өрт коопсуздугу.

45-суроо: Кокусунан өрт коркунуч учкуну пайда болсо, кандай чара колдонуу керек?

Жооп: Тезинен 101 телефон номерине өзүнүн фамилиясын, адресин айтып кабарлоо;

- окуу жайдын жетекчилерине билдирүү;

- жатаканада жашоочуларды (студенттерди, окуучуларды) алып чыгуу эвакуациясын жүргүзүү;

- өрт өчүрүүчү куралдарды пайдалануу.

--

46-суроо: Билим берүү уюмдарда өрт коопсуздук эрежелери жөнүндө эстеткичтери кайсы жерлерде илинет?

Жооп: 101 – телефон номеринин табличкасы менен өрт коопсуздук эрежелери жөнүндө эстеткич төмөндөгүдөй илинет:

- мугалимдер бөлмөлөрүндө;

- мастерскойлордо;

- лабороторияларда;

- физика, химия, информатика жана эмгек кабинеттеринде;

- дене тарбия жана актовый залдарда;

- имараттагы өрт өчүрүүчү инвентарлардын жанында;

- студенттик (окуучулар) жатаканаларында;

- коридор, этаждарда.

--

47-суроо: Имараттын ичинен алып чыгуучу минималдуу канча эвакуация болушу зарыл?

Жооп: Экиден кем эмес алып чыгуучу эвакуациянын болушу.

--

48-суроо: Өрт коопсуздук тосмого эмнелер кирет?

Жооп: Өрт коопсуздук дубалы жана материалдары өрткө (ысыкка) каршы турушту берүүчү жабдыктар.

- сигнализация.

--

Буйрук №220

№16 Ж. Турусбеков атындагы жалпы билим берүүчү мектеби

Момбеков айылы

5.09.202

«Класс жетекчилерди, кружок сааттарды,
үйдө окутуу сааттарды
дайындoo жөнүндө»

Буйрук кыламын:

§.1. Төмөндөгү мугалимдер төмөндөгү класстарга класс жетекчи болуп дайындалсын.

6-«В»	Айипова Айпери
7-«А»	Ташконбаева Севарахон
7-«Б»	Биймырзаева Зарипа
8-«А»	Сейтбек кызы Чынара
8-«Б»	Мананова Зуура
9-«А»	Маткеримова Эркайым
9-«Б»	Жакыпова Канзада
10-«А»	Осмонов Нурмамат
10-«Б»	Жумабаева Гулзада
11-«А»	Маматазимова Асылкан
11-«Б»	Мурзакулова Айназик

Классы	Класс жетекчи мугалимдер
1-«А»	Эсенкулова Кундузкан
1-«Б»	Амадалиева Санавар
1-«В»	Карим кызы Нуржанат
1-«Г»	Сейдалиева Севара
2-«А»	Сабирова Нургуль
2-«Б»	Сайипова Курманжан-Датка
2-« В»	Исмаилова Акмоор
3-«А»	Балтабаева Турсунай
3-«Б»	Керимбаева Бермет
3-« В»	Суеркулова Зирекан
4-«А»	Абылова Катчакан
4-«Б»	Амадалиева Райкан
4-«В»	Саидова Сыргайым
5-«А»	Турдалиева Кызжибек
5-«Б»	Айдали кызы Айдана
5-«В»	Закирова Нуриза
6-«А»	Орозматова Фарида
6-«Б»	Момункул кызы Элнура

§.2. Төмөндөгү мугалимдерге төмөнкү көрсөткүч менен кружок сааттары бөлүштүрүлсүн.

Мугалимдер
Амадалиев К

ставкасы
0,5

Амадалиев К

10 саат

§.2. Төмөндөгү мугалимдерге төмөндөгү мугалимдерге насаатчы болуп дайындалсын.

Насаатчы мугалимдер
Маматисакова Нурзия
Балтабаева Турсунай
мугалими
Абылова Катчакан
кл.мугалими

Жаш мугалим
Момункул кызы Элнурага химия предметинен
Керимбаева Берметке башталгыч класс
Сайипова Курманжан-Датка башталгыч

Эмгек акы эсептөө боюнча КРнын өкмөтүнүн 2011-ж 31-май №270 токтомуна ылайык жогорудагы мугалимдерге жумасына 10 саат учун кружок акысы төлөнүп берилсин.

§.3 Төмөндөгү мугалимдерге үйдө окутууга сааттар бөлүнүп берилсин:

1. 2-класс кыргыз тилден-Маткеримова Э-2 саат
2. 2-класс матем, орус тил-Суеркулова З-2 саат
3. 7-8-класс кыргыз тилден-Маткеримова Э-4 саат
4. 7-8-класс орус тилден Айтали к А-4 саат
5. 7-8-класска математикадан-Орозматова Ф-4 саат

Эмгек акы эсептөө боюнча КРнын өкмөтүнүн 2011-ж 31-май №270 токтомуна ылайык жогорудагы мугалимдерге жумасына 10 саат учун кружок акысы төлөнүп берилсин.

Буйруктун аткарылышын көзөмөлдөө ОББ Токтоназаровага жүктөлсүн.

Мектеп директору:

Абдыкулова Ж.

11. № 16 МЕКТЕБИНИН МАКСАТТАРЫ ЖАНА МИЛДЕТТЕРИ

Максаттары:

2.1 Мектеп - узгултуксуз билим беруунун звеносу болуп саналган жалпы орто билим берүүчү мектептин түрлөрүн бири. Мектептин негизги милдеттери окуутунун жекелетүү жана дифференциялоо принциптерин жүзөөгө ашыруу окуудагы башкалардан жөндөмдүү жана шыктуу балдарды, алардын тереңтедип окуусу үчүн сабактарды өз алдынча тандап алуу учурунда ар тараптан билим алышы максатында аныктоо, сабактардын ар түрдүү формаларын жана ар кандай багыттагы сабактан тышкаркы иштер аркылуу алардын окууга чыгармачылык мамилесин калыптандыруу болуп саналат.

2.2 Мектеп жашындагы жарандардын акыл эс, нравалык жактан өнүгүүсү сезимтал жана дене-түзүлүшүн чың болуусун камсыз кылуу.

2.3 Аң-сезимдүү жарандык позицияга болгон, демократиялык өзүн-өзү башкарууга катышуучу, турмушка эмгекке даяр жарандарды тарбиялоо.

2.4 Окуу –тарбия процессин мезгил талабына жараша уюштуруу, ар кыл окуучулардын билимге болгон кызыгуусун, чыгармачылык мамилесин калыптандыруу, окуучуларга кесиптик багыт берүү.

Милдеттери:

2.5 Билим берүү жөнүндөгү Кыргыз Республикасынын мыйзамына ылайык жалпыга милдеттүү акысыз баштапкы билим берүүнү турмушка ашыруу.

2.6 Жалпыга милдеттүү негизги билимди ишке ашыруу үчүн билим берүүнүн жеткиликтүүлүгүн камсыз кылуу жана окуучулардын кызуугуларын, жөндөмдүлүктөрүн өнүктүрүү үчүн максималдуу шарттарды түзүү.

Стандарттагы окуу программалары жалпы билим берүүчү мектеп милдеттүү болуп эсептелет.

3.15 Мекеме Кыргыз Республикасынын билим берүү жана илим министирлигинин “ Жалпы билим берүүчү мектептерди мамлекетти, аттестациядан өткөрүү” жөнүндөгү атайын бекитилген жобосуна ылайык 5жалпы бир аттестациядан өткөрүлөт.

Аттестациялоо Кыргыз Республикасынын Билим берүү жана илим министирлигинин алдындагы билим берүү мекемелерин лицензиялоо жана аттестациялоо боюнча мамлекеттик инспекциясы жана шаардык билим берүү башкармалыгы тарабынан жүргүзүлөт.

Мекеменин билим берүү жана илим министилиги бекиткен. “ Мектептерде окуучуларга экстерант формасында билим берүү” жөнүндөгү жобосунун негизинде экстерант түрүндө билим берилет. Экстерант формасында билим берүү окуучулардын жана алардын ата-энелерин каалоолору аркылуу гана жүргүзүлөт.

3.Мектептеги окуу процессине катышуучулар.

Мекеме окуу-тарбиялоо процессине түздөн түз катышуучуларды бөлүп мектептин окуучулары, алардын ата-энелери жана аларды окуткан мугалимдер болуп саналат.

Окуучулардын милдеттери:

-Кыргыз Республикасынын Конституциясынын мамлекеттик символдору билүүгө урматтоого:

- Окуучулардын абийир кодексин милдеттүү түрдө аткаруу менен Уставда көрсөтүлгөн окуучулар үчүн бирдиктүү талаптарды аткарууга жана урматтоого:

- Сабактарды калтырбоого жана кечикпөөгө:

-Мектептин кадыр-баркын көтөрүү максатында бардык коомдук иштерде активдүү катышууга:

- Коомдук жерлерде, мектепте өзүн маданияттуу алып жүрүүгө:

-өзүнүн ден –соолугу жөнүндө камкордук көрүүгө жана мектептин тазалыгын сактоого:

-Мектептин мугалимдеринин айтканын аткарууга жана аларды урматтоого:

-Мектеп формасын (ак көйнөк, кара шым. Балдар үчүн ак көйнөк кара юбка кыздар үчүн) сактоого:

-Диний экстремисттик агымдарга катышпоого:

Мектеп жашындагы окуучулар мечиттерге, намаз жумаларга, даабаттарга катышпоого:

-Окуучулар мектепте баш кийимсиз жүрүүгө милдеттүү.

-Окуучулардын укуктары:

-Мектептин бардык баскычтарына (1,2,3) акысыз билим алууга:

Окуутунун түрдүү формаларында пайдаланууга(күндүзгү, экстернат):
өздөштүрүүнүн каалоолору жана ата-энелеринин макулдугун негизинде кошумча билим берүү (акы төлөнүүчү) кызматтарынан пайдаланууга:

-Мектептин китеп канасынан окуу жана көркөм адабияттарды алып пайдаланууга:

-Класстагы окуучулардын башкаруу органдарын шайланууга жана аларды шайлоого:

-Окуу-тарбия иштерин жакшыртуу боюнча сунуш-пикирлерин айтууга:

- Класстан тышкаркы иштерге активдүү катышууга, каалоосу боюнча мектептин айланасын жашылдандырууга:

-Өзүнүн же ата-энелеринин каалоосу боюнча башка мектепке окуу үчүн которууга.

Мугалимдердин милдеттери:

- Кыргыз Республикасынын Конституциясын мамлекеттик символдорун урматтоого жана билүүгө:
- Мекеменин Уставынын талаптарын аткарууга жана урматтоого:
- -Окуучулардын мамлекеттик билим берүү программаларын өздөштүрүүсүн камсыз кылууга:
- Окуп жаткандардын өз алдынча болуусун аяр мамиле жсоо өнүктүрүүгө, жүрүм-турумун көзөмөлдөөгө:

- Өзүнүн кесиптик деңгээлин дайыма өркүндөтүүгө жана квалификациясынын кеминде 5жылда жогорулатууга:
- Окуп жаткандарга карата күч жана моралдык зомбулук көрсөтүү усулдарын колдонбоого:
- Өзүнө бекитилген класстагы мугалимдер, ата-энелер менен тыгыз байланышта болууга, окуучулардын терең билим алуусун, эмгекти сүйүүгө, маданияттуу жүрүм-турумга ээ болуусуна өз салымын кошууга.
- Өз балдарын окуу куралдар менен камсыз кылууга.

Ата энелердин укуктары:

1. Окуутунун формасын турун тандап алууга:
2. Мамлекеттик билим берүү стандартынын алкагында окуп жаткандарды билим алууга, укугун сактоону талап кылууга:
3. Ата-энелердин класстык жана мектептик чогулуштарында, педагогикалык кеңешмелерди окуу-тарбия иштеринин жакшыртуу багыттарында жекече сунуштарды, пикирлерди айтууга:
4. Мектептин материалдык жана моралдык жактан коргоо максатында демөөрчүлүк жардамдарды берүүгө жана максаттуу жардамдарды уюштурууга.

3 МЕКТЕП БАШКАРУУСУ

5.1 Мектепти башкаруу Кыргыз Республикасынын “ Билим берүү жөнүндөгү” мыйзамынын, жана ушул Уставдын негизинде жүргүзүлөт.

5.2 Мекеме окуу-тарбия иштерин жүргүзүүдө билим берүү бөлүмүнүн, шаардык билим берүү башкармасынын, Билим берүү жана илим министирлигинин буйруктарын, көрсөтмөлөрүн милдеттүү түрдө аткарат жана жетекчиликке алат.

5.3 Мекеменин директору мектепке түздөн-түз жетекчилик кылуу менен бирге төмөнкүлөргө укуктуу:

-Окуу-тарбия иштерин пландаштырат, уюштурат жана алардын аткарылышын көзөмөлдөйт:

-Эмгек кодексинин негизинде мугалимдерди жана тейлөөчү кызматкерлерди жумушка алат жана бошотот:

-Билим берүү башкармасынын орун басарларын жана материалдык-чарба иштери боюнча жоопкерчиликтүү башчысын сунуштайт, алардын функционалдык милдеттерин аныктайт, иштерин көзөмөлдөйт:

- Жалпы мугалимдер жана окуучулар үчүн буйруктарды чыгарат көрсөтмөлөрдү берет:

-Педагогикалык кеңешменин ишин жетектейт, методикалык бирикмелердин жетекчилердин, педагогикалык Кеңешменин катчысын дайындайт:

-Мугалимдерге окуу жүктөмдөрүн баштапкы профсоюз комитети менен кулдашып бөлүштүрөт:

-Мектептин окуу-тарбия иштерин жакшыртуу жана материалдык техникалык базасын чыңдоо максатында жана көйгөйлүү маселелерди чечүү үчүн тийиштүү инстацияларга кайрылат.

5.4 Мекеменин директору өзүнүн кызматтык милдетинин аткарылышы боюнча отчетун жалпы педагогдордун катышуусу менен баштапкы профсоюз уюмунун өндүрүштүк чогулушун 2жолу берет.

5.5 Мекеменин директору ата-энелердин, коомчулуктун, жана өзүнөн жогорку турган жетекчи органдардын алдында Уставдын талаптарынын жана кызматтык милдеттеринин аткарылышы боюнча жекече жооп берет.

5.6. Юридикалык жактан өзүн-өзү башкаруучу жогорку органы конференция болуп саналат. Ал жылына бир жолудан кем эмес өткөрүлөт.

5.7. Конференцияга делегаттар, мектептин кызматкерлеринин жааматтарынын окуучулардын, ата-энелердин коомдук уюмдарынын чогулуштары менен айланат. Кеңеш жалпы билим берүүчү орто мектептин окуу-тарбия иштерин жакшыртуусу структурасын жана негиздерин аныктоо багыттарында иш жүргүзүлөт.

6 МЕКТЕПТИН МҮЛКҮ ӨНДҮРҮШТҮК ЖАНА ЧАРБАЛЫК ИШТЕРИ.

6.1 Мектептин мүлктөрү жана окутуунун техникалык каражаттары мектептин менчиги болуп эсептелет. Аларды сактоо, ремонт иштерин мекеменин жоопкерчилик мектепке жүктөлөт.

6.2 Мекеменин окуу планы толук түрдүү Мамлекет тарабынан каржыланат жана мугалимдердин айлык акылары окуучулардын ар бирине класс комплексине жана тобуна эсептелген типтүү ченемдердин негизинде, ар бир окуучуга иш жүзүнө жумшалуучу чыгымдарды ыраттуу көбөйтүү аркылуу зүзөөгө ашырылат.

6.3 Мекеме Ноокен райондук билим берүү бөлүмү мекемеси менен жумшалган жекече шарттык расписаниеге ээ. Мектепке ар бир класска мугалимдерди, клубтарды, студияларды, бирикмелерди уюштуруу жана айрым акцияларды окууту үчүн кошумча ставкалар бөлүнөт.

Республикалык жана жергиликтүү бюджет;

Уюштуруучунун, жеке юридикалык жактардан, чет мамлекеттердин жана башка жарандардын каражаттары жана ыктыярдуу соопчулук, максатуу төгүмдөрүнүн каражаттары;

Чарбалык-өндүрүштүк жана соода түйүндөрүн ачуу, өздүк чарба түзүү, юридикалык укукка ээ болгон чакан иш кана түзүү;

Акы төлөөчү кошумча билим берүү кызматтарын уюштуруу;

Билим берүү колдоочу фонддорду түзүү;

Кыргыз Республикасынын мыйзамдарынын талаптарына карама-каршы келбеген жана башка булактары.

